

Curtea Supremă de Justiție**DECIZIE**

13 mai 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Liliana Catan, Ion Guzun, Oleg Sternioală,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Bobu Natalia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2013 în cauza penală în privind-o pe

Ionova Nadejda Artiom, născută la 15 iulie 1958, originară din or.Bălți, domiciliată în s.Ciuluc, r-nul Fălești.

Termenul examinării cauzei:

1. 29.02.2012 - 29.06.2012 - prima instanță,

2. 30.07.2012 - 30.10.2013 - instanța de apel,

3. 28.01.2014 - 13.05.2014 - instanța de recurs.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-au prezentat:

Procurorul Dumitru Graur, care a susținut recursul, solicitând admiterea lui în sensul declarat.

Apărătorul Tamara Rotaru, care s-a pronunțat pentru respingerea recursului, ca neîntemeiat.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Fălești din 29 iunie 2012 Ionova Nadejda a fost achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost comisă de inculpată.

2. De către organul de urmărire penală Ionova Nadejda a fost învinuită, precum că la 27 aprilie 2011, în jurul orei 23.30, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică la domiciliul său din s.Ciuluc, r-nul Fălești, în urma relațiilor ostile apărute între ea și concubinul său, Codrinciuc Valeri, urmărind scopul vătămării integrității corporale ale acestuia, intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele, precum și cu un ciocan în regiunea capului și pieptului cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.89/D din 01.08.2011, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, echimoze în regiunea feței, hemoragii în țesuturile moi epicraniene, hematom masiv subdural parieto-temporal-bazal pe dreapta, în urma cărora victima a decedat.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care N.Ionova să fie condamnată conform învinuirii înaintate - în baza art.151 alin.(4) Cod penal, invocând că instanța neîntemeiat a conchis că nu au fost prezentate probe ce dovedesc vina inculpatei în comiterea faptei imputate, pe când probele

prezentate în sprijinul acuzării confirmă vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii date; instanța incorect a pus la baza sentinței de achitare declarațiile martorului A.Pîslari, date în cadrul cercetării judecătorești, pe când urma a le considera ca veridice pe cele date în cadrul urmăririi penale și că acestea vin în contradicție cu declarațiile martorilor P.Șargu și N.Ionova; instanța neîntemeiat în partea descriptivă a sentinței de achitare nu a consemnat declarațiile martorului P.Șargu și nu a luat în considerație declarațiile medicului legist A.Panici și cele primare ale martorului A.Pîslari, date la urmărirea penală, de la care și s-a pornit suspectarea în comiterea infracțiunii a inculpatei N.Ionova, precum și; instanța a dat o apreciere ilegală probelor scrise, și anume – procesul-verbal al autodenunțării a lui N.Ionova, de interogare a acesteia în calitate de bănuită și de verificare a declarațiilor la locul crimei, pe care instanța neîntemeiat a considerat-o ca efectuată cu încălcarea prevederilor art.69 Cod de procedură penală, însă pe care urma a o reține la stabilirea pedepsei inculpatei, în sensul reducerii ei, luându-se în considerație persoana acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea hotărîrii contestate.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al coroborării lor, just ajungînd la concluzia că inculpata N.Ionova urmează a fi achitată în baza art.151 alin.(4) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de ea, iar cererea de apel a procurorului este una declarativă, care se bazează pe declarațiile inculpatei și a martorilor audiați în cadrul urmăririi penale și descrierea probelor acuzării, care nu demonstrează incontestabil vina inculpatei în fapta incriminată și nu conține careva argumente întemeiate, învinuirea fiind bazată pe presupuneri.

La fel, instanța de apel a concluzionat că există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, deoarece nu au fost aduse probe veridice suficiente, care ar demonstra că anume N.Ionova a cauzat vătămare intenționată gravă cet.V.Codrinciuc, care a provocat decesul ultimului, astfel nefiind confirmată temeinicia învinuirii aduse.

Totodată, instanța a considerat că corect prima instanță nu a luat ca probă în cauză procesul-verbal de autodenunțare, prin care inculpata N.Ionova și-a recunoscut vina, deoarece acesta a fost obținut contrar prevederilor art.263 alin.(5) Cod de procedură penală și inculpata a semnat acest act fiind influențată, procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii, care a fost obținut cu încălcarea dreptului la apărare a inculpatei și atrage nulitatea absolută a actului procedural, în temeiul art.251 alin.(2) Cod de procedură penală, cît și procesul-verbal de examinare a ciocanului ridicat în cadrul procesului-verbal de verificare a declarațiilor la fața locului, deoarece corpul delict (ciocanul) nu a fost obiectul unei expertize, care ar indica că fapta a fost comisă cu acest obiect.

Critic a apreciat instanța declarațiile lui A.Pîslari de incriminare a lui N.Ionova, pe motiv că acest martor a dat declarații contradictorii, care se contrazic unele cu altele, precum și cu declarațiile martorilor P.Șargu, O.Codrinciuc, care au relatat că victima le-a comunicat că a fost bătut de alte persoane, dar nu de către N.Ionova. La fel, nepertinente a considerat instanța și restul probelor la care a făcut referire partea acuzării în confirmarea învinuirii.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere legală probelor prezentate de partea acuzării întru confirmarea învinuirii și întemeiat a ajuns la concluzia că fapta incriminată nu a fost comisă de inculpată.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul N.Bobu care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel neîntemeiat a menținut sentința de achitare în privința inculpatei pe învinuirea adusă și incorect a reținut declarațiile inculpatei, prin care își neagă vina, considerând că celelalte au fost date sub influența psihică și fizică a colaboratorilor de poliție, deoarece prin ordonanța din 08.12.2011 s-a refuzat în pornirea urmăririi penale în privința colaboratorilor de poliție, care ar fi influențat-o fizic și psihic și care nu a fost contestată de părți; instanța de apel urma a da apreciere critică declarațiilor martorului A.Pîslari, date inițial în ședința de judecată, pe care le-a pus la baza achitării inculpatei, urmînd a le reține pe cele date la urmărirea penală și în ședința de judecată ulterior, potrivit cărora aceasta a confirmat faptul că în acea seară dînsa s-a aflat împreună cu victima V.Codrinciuc în casa inculpatei, care revenind la domiciliu a maltratat victima; nu s-a dat o apreciere corespunzătoare declarațiilor martorului P.Șargu, care a comunicat că victima a mers la domiciliul concubinei sale împreună cu A.Pîslaru, precum și a succesului victimei O.Codrinciuc, care a declarat că anterior N.Ionova îl maltrata pe victim și discutînd cu aceasta, dînsa îi promitea că nu se va mai repeta; instanța a lăsat fără apreciere faptul că în cadrul urmăririi penale a fost examinată versiunea că vătămările corporale cauzate victimei ar fi fost cauzate de către alte persoane, verisune care însă nu s-a confirmat.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru aflarea adevărului în cauză.

În baza acestor prevederi legale Colegiul penal conchide că, aceste procedee probatorii nu au fost îndeplinite de instanța de apel, instanța de apel nu a dat o apreciere completă fiecărei probe aduse de procuror în susținerea învinuirii formulate inculpatei, nu s-a expus de ce respinge probele administrate pe parcursul urmăririi penale în baza cărora N.Ionova a fost învinuită de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal.

Modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele menționate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dar concluzia este întemeiată numai pe probele prezentate de partea apărării.

Colegiul la acest capitol remarcă că, conform art.93 Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul Cod, care servesc la constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. Potrivit alin.(2) al acestei norme, ca probe sînt considerate declarațiile inculpatului, părții vătămate și a martorilor obținute în conformitate cu prevederile legii.

Atît din apelul declarat, cît și din materialele dosarului reiese că, în confirmarea învinuirii, procurorul ca probă a adus declarațiile date la urmărirea penală de către

inculpata N.Ionova, care în urma autodenunțării, fiind recunoscută în calitate de bănuită și învinuită, a recunoscut faptul că *dînsa venind acasă a văzut că concubinul ei a întreținut relații cu cet.A.Pîslari și dînsa văzînd că ușa este încuiată, a stricat ochiul de la fereastră, pentru a o discuia, după care a intrat în casă, moment în care s-a apropiat și V.Codrinciuc, pe care din prag a început să-l lovească cu pumnii în regiunea feții, apoi dintre ușă a luat ciocanul, iar cînd concubinul a dorit s-o lovească, dînsa i-a aplicat cîteva lovituri în regiunea feții*, declarații pe care aceasta le-a dat în prezența apărătorului B.Șobea și pe care le-a susținut în ședința instanței de fond din 21.03.2012 (f.d.187-189, 243-244, 269, 303-304, v.1).

De asemenea, procurorul invocă ca probă în confirmarea vinovăției inculpatei procesul-verbal de verificare a declarațiilor inculpatei la locul infracțiunii, în cadrul căruia aceasta a făcut aceleași declarații, fiind ridicat de la fața locului un ciocan, care s-a sigelat, iar acțiunea dată a fost înregistrată cu camera video și audio, discul cu înregistrările menționate la fel, fiind sigelat și anexat la materialele dosarului (f.d.192-193, v.1).

Instanța de apel respingînd probele date, pripit a concluzionat că acestea nu pot fi reținute în confirmarea vinovăției inculpatei, pe motiv că au fost date sub influență și că verificarea declarațiilor s-a petrecut cu încălcarea dreptului la apărare, fără a ține seama de ordonanța privind refuzul începerii urmăririi penale din 08.12.2011 în privința colaboratorilor de poliție, care chipurile ar fi influențat-o pe inculpată pentru a se autoincrimina, de faptul că inculpata doar în cadrul cercetării judecătorești a invocat acest fapt, precum și de prevederile art.114 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căruia la verificarea declarațiilor la locul infracțiunii se prezintă reprezentantul organului de urmărire penală împreună cu persoana audiată și, *după caz*, cu apărătorul, pe cînd din procesul-verbal nu rezultă că inculpata a solicitat prezența acestui din urmă.

La fel, în confirmarea învinuirii, procurorul ca probă a adus declarațiile date la urmărirea penală de către martorul A.Pîslari, care a lămurit că *în seara de 27 spre 28.04.2011 dînsa s-a aflat cu concubinul lui N.Ionova în casa acesteia, iar cînd ultima a revenit acasă, l-a maltratat pe V.Codrinciuc, cu un obiect asemnător unui melesteu, din motiv că era geloasă pe el și că și-a schimbat declarațiile date, deoarece prietenii inculpatei au amenințat-o cu moartea în caz dacă va da declarații împotriva acesteia* (f.d.111-112, 265—266, 302, v.1), declarațiile martorului P.Șargu, care a confirmat că *în seara de 27.04.2011 la dînsul acasă împreună cu A.Pîslari, V.Codrinciuc și N.Ionova au servit băuturi alcoolice, după care aflîndu-se sub influența acestora, N.Ionova a rămas la el, dar V.Codrinciuc și A.Pîslari au mers la domiciliul lui N.Ionova care, în opinia procurorului, coroborează cu declarațiile inculpatei date atît la urmărirea penală, cît și în prima instanță, însă corora instanța de apel nu le-a dat o apreciere completă și obiectivă* (f.d.300, v.1).

Astfel, în cauză persistă elementele caracteristice ale erorii grave de fapt, întrucît din examinarea coroborată a materialului cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului procurorului.

Acest viciu se exprimă prin modul de percepție și analiză a materialului probator al cauzei, astfel, decizia atacată prezintă neîndoielnic deficiențe sub aspectul motivării, ea nesatisfăcînd cerințele stipulate în art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală.

Potrivit cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sînt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; circumstanțele atenuante, agravante, dacă probele corect au fost apreciate ș.a. - toate în ansamblu apreciate de prima instanță ori

reapreciate de instanța de apel prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

Peieșind din cele menționate, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art.414 alin.(3), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărîre neîntemeiată și nemotivată. Erorile judiciare menționate nu pot fi corectate de instanța de recurs, deoarece țin de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel, urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, să aprecieze toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor și în dependență de situația constatată să adopte o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417, 101 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Bobu Natalia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2013, în cauza penală în privința lui Ionova Nadejda și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia pronunțată în ședință publică la 10 iunie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun

Oleg Sternioală